

Opbrengst werkgroep governance Regio met gemeenteraadsleden 15 juni 2021

21.0004483

Via Zoom

Onderwerp : Korte voortgangsevaluatie en adviesverzoek algemeen bestuur.

Gemeente	Aanwezig: 15 juni 2021	Aanwezig: 25 aug 2021	Naam	Van:	Emailadres:
Huizen			Fleur van der Kleij	Leefbaar Huizen	f.vanderkleijdebruijn.lh@huizen.nl
Huizen			Rutger Rebel	CDA	rutgerrebel@hetnet.nl
Laren			Erwin van den Berg	CDA	e.vandenbergl@laren.nl
Laren			Wim van der Zwaan	Larens Behoud	w.vanderzwaan@laren.nl
Hilversum			Hein Jaarsma	D66	heinjaarsma@telfort.nl
Hilversum			Jacqueline Kalk	PvdA	jacquelinekalk@icloud.com
Gooise Meren			Hugo Bellaart	VVD	h.bellaart@raadgooisemeren.nl
Gooise Meren			Maarten Balzar	D66	m.balzar@raadgooisemeren.nl
Blaricum			Willem Pel	Hart voor Blaricum	w.pel@Blaricum.nl
Blaricum			Carin Francken	D66	carinfrancken@icloud.com>
Wijdmeren			Gert Zagt	De Lokale Partij	gzagt@xs4all.nl
Wijdmeren			Nanne Roosenschoon	D66	info@apartprojects.com
Gooise Meren			Minke Knibbe	Griffier	m.knibbe@gooisemeren.nl
Huizen			Jan Veenstra	Griffier	j.veenstra@huizen.nl
Wijdm/Regio			Joost Boermans	Weth/AB lid Regio	j.boermans@regiogv.nl
Gooise Meren			Han ter Heegde	Burgemeester	h.terheegde@gooisemeren.nl
Voorzitter			Nanning Mol	Burgemeester	n.mol@laren.nl
Secretaris			Jaap Jan Bakker	Bestuurssecretaris	j.bakker@regiogv.nl
Regio			Hans Uneken	Strategisch manager	h.uneken@regiogv.nl

Bijeenkomst van 15 juni 2021

19:00-20:00 uur

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen agenda
3. Opdracht aan de werkgroep
4. Aanbevelingen in de praktijk
5. Vervolgaanpak en werkwijze
6. Rondvraag en volgende datum 25 augustus

Toegevoegd worden aan de agenda als gesprekspunten onder 3 en 4:

Hugo Bellaart:

Politieke antenne: De Regio-organisatie zelf staat wat verder op afstand van de politiek:

Het is in 2020 wel ter sprake geweest, maar de aanbevelingen van de werkgroep uit 2020 geven nog geen concrete aanbevelingen. Het algemeen bestuur zou hierbij een rol kunnen spelen.

Carin Francken:

MRA afstemming tussen raden: Rond de MRA wordt momenteel in (deel)regioverband gewerkt met ontwerpzienswijzen die regionaal in afstemming tussen de portefeuillehouders tot stand worden gebracht. Voor de afstemming tussen de gemeenteraden - voorafgaande aan de besluitvorming over de zienswijzen- ontbreekt een moment van afstemming tussen gemeenteraden. De Regio kan gevraagd worden om de gemeenteraden te faciliteren. Dit is nu niet duidelijk georganiseerd.

Algemene opmerkingen en de waarnemingen vanuit de werkgroep:

Er is in waarneming van de werkgroep nog maar beperkt ervaring opgedaan met de aanbevelingen. Het vraagt meer tijd om de verschillende aanbevelingen in de praktijk voldoende beproefd te hebben. Niet alles loopt nog zoals verwacht, maar er wordt een gezamenlijke ontwikkeling doorgemaakt die bijdraagt aan de samenwerking en afstemming tussen de gemeenteraden en het Regiobestuur.

Door de coronamaatregelen heeft het Regiopodium fysiek nog niet de kans gehad om als platform van dialoog en afstemming voor de regionaal bestuurlijk trekkers en de gemeenteraadsleden. De Webinars zijn als informatiebron zinvol, maar kennen beperkingen.

Het werken met een startnotitie is nog beperkt toegepast. Aanbeveling is geweest om deze met name in te zetten bij aanvang van de meer complexe politiek maatschappelijke vraagstukken en bij visievorming die vraagt om brede politieke afweging en om afstemming tussen de gemeenteraden.

Verbeteringen zijn afgelopen periode waarneembaar geweest – zoals bij de aanpak vanaf september 2020 van de regionale grondstoffenvisie. Niet voor ieder raadslid blijkt dit direct waarneembaar. Vandaar een schriftelijke vraag waarom de implementatie uitbleef. Het proces tot de vaststelling van het Koersdocument is een voorbeeld waarbij vanaf de RSA tussen gemeenten geen eenduidige opvatting bestaat over de status en de vaststellingsprocedure.

De regionaal bestuurlijk trekkers zijn in slechts enkele gevallen uitgenodigd om een inhoudelijke bijdrage te leveren aan de lokale raadsbehandeling.

Ervaringen vanuit de Regio-organisatie:

De aanbevelingen van de werkgroep zijn in juli omarmd door het algemeen bestuur en als direct uitvoerbaar voor de regionale RSA opgaven aangemerkt. Een groot deel van de opgaven was op dat moment al in procedure.

Er is onduidelijkheid over de vraag of een proces als regionaal of als lokaal is aan te merken.

De vraag is dan wie of welk orgaan bepaalt of een proces met gemeenteraden regionaal afgestemd wordt doorlopen.

Met uitzondering van afvalverwijdering als regionaal gedelegeerde taak, liggen de meeste opgaven, die in het regionaal portefeuillehoudersoverleg worden afgestemd en voorbereid, lokaal ter afweging en besluitvorming voor aan de daartoe bevoegde organen.

Voorbeelden:

De sociale woonagenda, het Koersdocument, de verkenning van een financieel gezond sociaal domein zijn voorbeelden waarin door gemeenten verschillende gewicht wordt toegekend aan het lokale versus het regionale belang of waarbij de opvatting overheerst dat in volgtijdelijkheid het proces met de raad eerst lokaal moeten worden doorlopen voordat men kan overgaan tot regionale afstemming. Voor het beleidsplan bescherming en opvang is sprake van een duidelijke regionale opdracht van Rijksweg met centrumgelden en regionaal te organiseren voorzieningen en is vanaf aanvang sprake van een regionaal afgestemd proces met de gemeenteraden.

Als colleges en/of gemeenteraden oneens zijn over de vraag of sprake is van een gezamenlijke regionale opgave, komt er in de huidige situatie geen regionaal afgestemd proces tot stand.

Het politiek en bestuurlijk primaat, de beslissingsbevoegdheid en daarmee de eindverantwoordelijkheid voor het te doorlopen proces met de gemeenteraden ligt op lokaal niveau bij de betrokken colleges en gemeenteraden. Het algemeen bestuur heeft in die context geen positie.

Het algemeen bestuur heeft een terughoudende rol in relatie met de portefeuillehoudersoverleggen. De regionaal bestuurlijke trekkersrol wordt vanuit het algemeen bestuur niet of op een bescheiden wijze ingevuld. Door wisselingen van wethouders is de positie van het algemeen bestuur verder uitgehold. De portefeuillehoudersoverleggen zijn in de regionale bestuurspraktijk feitelijk leidend voor het proces dat lokaal en/of in afstemming regionaal wordt doorlopen met de gemeenteraden.

Beschouwing van de werkgroep over de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur:

Als gesproken wordt over invulling van het regionaal bestuurlijk trekkerschap en leiderschap, dan gaat dit verder dan formele bevoegdheden, maar gaat het over de rol en de taakopvatting van de leden van

het algemeen bestuur. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur wordt momenteel diffuus ingevuld. Vanuit de gemeenteraden wordt verwacht dat de leden van het algemeen bestuur meer regionaal leiderschap tonen en regie voeren in het proces van samenwerking, zonder dat dit evolueert tot superwethouders.

Het algemeen bestuur wordt door de werkgroep aangemerkt als het centraal verantwoordelijk regionaal orgaan voor de regievoering in de samenwerking op de regionale opgaven met de hierbij te doorlopen processen met de gemeenteraden. Daarbij kan het algemeen bestuur meer laten zien dan in de bestaande bestuurspraktijk.

Het algemeen bestuur – met de door de gemeenteraden afgevaardigde vertegenwoordigers – is ook het aangewezen orgaan om te functioneren als ‘politieke antenne’. Het is het orgaan dat voorstellen en processen die in de verschillende portefeuillehoudersoverleggen passeren kan toetsen op de politieke impact en de regionale dimensie. In relatie tot de portefeuillehoudersoverleggen dient het algemeen bestuur steviger regie te voeren op te doorlopen processen in de samenwerking.

Als er voorstellen vanuit de portefeuillehoudersoverleggen komen die de politieke sensitiviteit missen en/of het proces van kaderstelling en regionale afstemming door gemeenteraden aan de voorkant overslaan, dan dient het algemeen bestuur als bestuurlijk eindverantwoordelijk orgaan van de Regio actief in te grijpen en de regie te pakken.

Daarbij kan uiteraard bij afstemming aan de voorkant met gemeenteraden aan het licht komen dat de belangen in de regio zodanig uiteenlopen dat de (‘common ground’) basis voor een regionaal te doorlopen proces ontbreekt.

Adviesvragen algemeen bestuur in een eerste reactie vanuit de werkgroep

1. Vaststelling Regionale samenwerkingsagenda (RSA)

Uitgaande van het lokale politieke primaat wordt waarde gehecht aan lokale vaststelling van de RSA. Het proces kan zo worden ingericht dat na een ronde van zienswijzen het algemeen bestuur komt tot een eindversie die voldoende aansluit bij de zienswijzen van de verschillende gemeenteraden om eenduidig te worden vastgesteld.

2. Vaststelling startnotitie bij aanvang van een regionaal proces met de gemeenteraden

Voor wat betreft de startnotitie en het te doorlopen proces is er vertrouwen om de regionale procesregie te beleggen bij het algemeen bestuur.

3. AB-lidmaatschap en het trekkerschap van een inhoudelijke portefeuille

Voor de werkgroep dient de bestuurlijke regierol van het algemeen bestuur door de rolneming van de regionaal bestuurlijk trekkers te worden verduidelijkt en versterkt.

Het algemeen bestuur moet in de regionale bestuurspraktijk steviger als de politieke antenne fungeren door kritisch te zijn op de procesafspraken die tot stand komen in de portefeuillehoudersoverleggen.

4. Wijziging van GR door vertrek van Weesp

Deze adviesvraag wordt aangemerkt als bestuurlijk juridisch.

5. Artikel 7 GR inwinnen zienswijze voorafgaande overdracht van collegebevoegdheden

Gemeenten Huizen en Goois Meren hebben een motie aangenomen waarin wordt aangegeven dat collegebevoegdheden en -taken die van betekenis zijn - niet zonder daarin de gemeenteraad te kennen (via opvragen zienswijze) worden overgedragen aan de Regio.

Werkafspraken

Tussen 15 juni en 24 augustus wordt een ontwerp advies met aanbevelingen samengesteld.

Meelezers :

Hein Jaarsma

Hugo Bellaart

Rutger Rebel

Op 24 augustus wordt 2 uur gereserveerd om uitvoerig met elkaar van gedachten te wisselen.